

Sygn. akt: I C 409/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Wojciech Rybarczyk
Protokolant:	stażysta Maciej Ochocki

po rozpoznaniu w dniu 20 grudnia 2016 r. w Bydgoszczy

sprawy z powództwa **J. G.**

przeciwko P. K. (1)

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanej P. K. (1) na rzecz powoda J. G. kwotę 190.000 zł (sto dziewięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 29 października 2015 r do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że zapłata jakiegokolwiek części wskazanej wyżej kwoty przez E. K. (1) zwalnia pozwaną od obowiązku zapłaty w tym zakresie.
2. Zasądza od pozwanej P. K. (1) na rzecz powoda J. G. kwotę 16.717 zł (szesnaście tysięcy siedemset siedemnaście złotych 00/100) z tytułu zwrotu kosztów procesu

SSO Wojciech Rybarczyk

UZASADNIENIE

Powód J. G. wniósł przeciwko P. K. (1) pozew, w którym domagał się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 190.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 29.10.2015 do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwana w dniu 23.01.2015 zawarła z powodem umowę na mocy której przejęła dług M. K. w kwocie 110.000 zł z tytułu umowy pożyczki jaką M. K. zawarła z powodem a nadto zaciągnęła pożyczkę u powoda w kwocie 100.000 zł. Pozwana zwróciła powodowi kwotę 20.000 zł. Pomimo wezwań nie zwróciła pozostałej kwoty.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 9.05.2016 zasądzono od pozwanej na rzecz powoda całą w/w kwotę wraz z odsetkami i kosztami procesu.

Od powyższego nakazu zapłaty pozwana wniosła sprzeciw, w którym wносиła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu zaprzeczyła wszystkim twierdzeniom powoda. Wskazała, że powód nigdy nie przekazał pozwanej żadnej kwoty pieniędzy a na umowie z 23.01.2015 nie figuruje podpis pozwanej. Powód o to samo roszczenie wytoczył

powództwo przeciwko E. K. (1). Podniosła również, że nabyła spadek po M. K. z dobrodziejstwem inwentarza i jej odpowiedzialność ogranicza się do stanu czynnego spadku.

W toku procesu powód podtrzymał swoje żądania z tym, że na rozprawie w dniu 20.12.2016 po udzieleniu głosu stronom przed zamknięciem rozprawy sprecyzował żądania wnosząc o zasądzenie żądanej kwoty z tym zastrzeżeniem, że zapłata jakiegokolwiek jej części przez E. K. (1) zwalnia pozwaną od obowiązku zapłaty w tym zakresie.

Pozwana w toku procesu na rozprawie w dniu 20.09.2016 podtrzymując wniosek o oddalenie powództwa przyznała, że złożyła podpis na umowie z dnia 23.01.2016 r. Pozwana w toku procesu podniosła również, że w/w umowę zawarła pod wpływem błędu wywołanego podstępnie przez powoda i złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych zawartego w umowie oświadczenia woli.

Sąd ustalił co następuje:

W dniu 30.05.2014 r. powód zawarł z M. K. i E. K. (1) umowę pożyczki na mocy, której pożyczył im kwotę 110.000 zł, która ro kwota miała zostać zwrócona wraz z odsetkami, których wysokości nie określono do dnia 20 grudnia 2014 r.

/dowód: Zeznania świadka E. K. (1) k. 87-88

Umowa z dnia 30.05.2014 k.8

M. K. zmarła w dniu 29.10.2014 r przed spłatą w/w pożyczki. Na mocy aktu poświadczenia dziedziczenia z dnia 7.11.2014 spadek po M. K. nabyły z dobrodziejstwem inwentarza córki J. K. (1) i pozwana P. K. (1). Każda z nich w 1/2 części.

/dowód: Akt poświadczenia dziedziczenia k. 48-51/

W dniu 23.01.2015 r powód zawarł z pozwaną P. K. (1) i E. K. (1) kolejną umowę pożyczki na mocy, której pożyczył im kwotę 100.000 zł. Ponadto w umowie tej pozwana P. K. (1) złożyła oświadczenie, że przejmuje dług M. K. w kwocie 110.000 zł. Warunki tej umowy były ustalane wcześniej przez powoda z ojcem pozwanej E. K. (1). Pozwana osobiście zapisała treść umowy, którą dyktował powód. E. K. (1) obecny przy sporządzaniu umowy złożył na niej swój podpis. Kwota 210.000 zł miała zostać zwrócona powodowi po otrzymaniu przez pozwanych wynagrodzenia za roboty budowlane wykonywane na rzecz Urzędu Miasta w S..

/dowód: zeznania pozwanej P. K. (1) k. 95-96

Zeznania świadka E. K. (1) k.87-88

Umowa z dnia 23.01.2015 k. 7

Po zawarciu umowy z dnia 23.01.2015 pozwana zwróciła powodowi jedynie kwotę 20.000 zł. W dniu 23.06.2015 r Gmina S. zapłaciła P. K. (2) i J. K. (2) kwotę 199.053,32 zł oraz w dniu 24.06.2015 dalszą kwotę 360 zł z tytułu rozliczenia umowy o roboty budowlane zawartej z M. K.. Pozwana po otrzymaniu w/w kwot nie zwróciła powodowi pożyczki. W dniu 15.10.2015 pełnomocnik powoda skierował do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 190.000 zł. Pozwana nie odpowiedziała na to wezwanie. W dniu 7.12.2016 (w toku postępowania w niniejszej sprawie) złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli zawartego w umowie z 23.01.2016 r.

/dowód: zeznania pozwanej P. K. (1) k. 95-96

Zeznania świadka E. K. (1) k. 87-88

Wezwanie do zapłaty k. 9

Oświadczenie z 7.12.2016 k. 92

Akta I C 1478/16 – pozew, nakaz zapłaty wyrok, pismo gminy S. – kserokopie sporządzone z w/w akt – k. 97-101/

W dniu 16.11.2015 pełnomocnik powoda wniósł do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy pozew przeciwko E. K. (1), w którym domagał się zasądzenia na swoją rzecz kwoty 190.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 29.10.2015 do dnia zapłaty. Podstawą faktyczną żądania było zobowiązanie E. K. (1) wynikające z umów z 23.01.2015 zawartej z E. K. (1) i P. K. (1). W przedmiotowej sprawie powództwo zostało uwzględnione w całości z tym zastrzeżeniem, że zapłata jakiegokolwiek kwoty przez P. K. (1) zwalnia w tym zakresie E. K. (1) od zapłaty.

/Dowód: Akta I C 1478/16 – pozew, nakaz zapłaty wyrok, pismo gminy S. – kserokopie sporządzone z w/w akt – k. 97-101/

Sąd uznał za częściowo wiarygodne zeznania pozwanej P. K. (1) i zeznania świadka E. K. (1). W ocenie Sądu na wiarę nie zasługują ich twierdzenia, że w dniu 23.01.2015 r nie zawarli z powodem umowy pożyczki dotyczącej kwoty 100.000 zł i nie otrzymali tej kwoty a w/w umowa dotyczyła wyłącznie długów z okresu poprzedzającego zawarcie tej umowy tj pożyczki jakiej udzielił powód M. K. i E. K. (2) na mocy umowy z 30.05.2014. W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że zeznania pozwanej i świadka są w tym zakresie sprzeczne z treścią umowy z dnia 23.01.2015, z której wynika jednoznacznie, że dotyczy ona dwóch kwestii – przejęcia przez pozwaną długu swojej matki w kwocie 110.000 zł i pożyczania kolejnej kwoty 100.000 zł z tytułu pożyczki. W umowie obie w/w kwoty wymienione są oddzielnie a następnie w części ustalającej termin zapłaty wskazana jest ich suma. Trudno w tej sytuacji uznać, że pozwana i świadek byli przekonani, że umowa dotyczy tylko wcześniejszych zobowiązań w kwocie 110.000 zł.

Pozwana twierdziła, że działała w zaufaniu do powoda i dlatego spisując treść umowy nie zwróciła uwagi na te kwestie, podała również, że w chwili spisywania umowy nie знаła wysokości zobowiązań swojej zmarłej matki wobec powoda. Twierdzenia te nie zasługują na wiarę. Jak wynika bowiem z adnotacji poczynionej na marginesie umowy z 30.05.2014 umowa ta z której wynika wysokość zobowiązań M. K. stanowiła załącznik do umowy z 23.01.2015 r pod adnotacją tą znajduje się data 23.01.2015 i podpis, którego graficzny kształt odpowiada podpisowi pozwanej na umowie z 23.01.2015. Pozwana wprawdzie zaprzeczyła, że jest to jej podpis jednocześnie jednak nie zostały w związku z tym zgłoszone żadne dalsze wnioski dowodowe. Jedynie na marginesie wskazać należy, że pozwana wnosząc sprzeciw od nakazu zapłaty zakwestionowała autentyczność swojego podpisu na umowie z dnia 23.01.2015, w toku procesu potwierdziła jednak fakt podpisania umowy co więcej przyznała, że to ona napisała całą umowę. W ocenie Sądu okoliczność ta podważa wiarygodność zeznań pozwanej, które zmierzały wyłącznie do uniknięcia odpowiedzialności za zaciągnięte zobowiązanie.

Ponadto wskazać należy, że zeznania świadka E. K. (1) i pozwanej są w kilku kwestiach sprzeczne. Pozwana zaprzecza temu aby doszło do jakiegokolwiek spotkania stron podczas, którego omawiano by spłatę zadłużenia, świadek natomiast wspomina o takim spotkaniu do jakiego miało dojść w hotelu. Pozwana twierdzi również, że Gmina S. nie przekazała pieniędzy z tytułu rozliczenia umowy zawartej z M. K. natomiast E. K. (1) potwierdził ten fakt, który jest dodatkowo stwierdzony w pełno wiarygodnym dowodem z dokumentu – pisma w/w gminy z dnia 12.08.2016.

Powyższe okoliczności w ocenie Sądu podważają wiarygodność zeznań pozwanej i świadka E. K. (1) w zakresie w jakim twierdzili, że w dniu 23.01.2015 r nie zawarli z powodem umowy pożyczki dotyczącej kwoty 100.000 zł i nie otrzymali tej kwoty a w/w umowa dotyczyła wyłącznie długów z okresu poprzedzającego zawarcie tej umowy tj pożyczki jakiej udzielił powód M. K. i E. K. (2) na mocy umowy z 30.05.2014.

Sąd uznał za wiarygodne dowody z dokumentów: umowy z dnia 30.05.2015, umowy z 23.01.2015 albowiem wyniki postępowania dowodowego nie dają żadnych podstaw do kwestionowania ich autentyczności ani prawdziwości zawartych w nich twierdzeń a zeznania pozwanej i E. K. (1) w części w jakiej zmierzają do podważenia prawdziwości zawartych w w/w dokumentach twierdzeń nie są wiarygodne.

Za wiarygodne Sąd uznał również dowody z dokumentów: akta I C 1478/16 – pozwu, nakaz zapłaty, wyroku pismo gminy (...).08.2016 oraz aktu poświadczenia dziedziczenia i wezwania do zapłaty albowiem strony nie kwestionowały autentyczności tych dokumentów a jednocześnie brak jest jakichkolwiek podstaw do podważania ich wiarygodności.

W ocenie Sądu oświadczenie pozwanej z dnia 7.12.2016 o uchyleniu się od skutków złożonego oświadczenia woli stanowi wyłącznie dowód na złożenie przez pozwaną tego oświadczenia. Jednocześnie w ocenie Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że pozwana złożyła oświadczenie zawarte w umowie z dnia 23.01.2015 pod wpływem jakiegokolwiek błędu. Jak to zostało już wcześniej wskazane przy ocenie wiarygodności zeznań pozwanej brak jest podstaw do przyjęcia, że umowa dotyczy wyłącznie długów M. K.. Treść umowy jasno wskazuje na dwie różne kwoty 110.000 zł i 100.000 zł wynikające z dwóch różnych podstaw. Umowa określa też globalną kwotę podlegającą zwrotowi – 210.000 zł. Trudno uznać, że pozwana, która ma wyższe wykształcenie i nie jest osobą nieporadną nie dostrzegłaby tego faktu. Ponadto oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli zostało złożone przez pozwaną dopiero w toku procesu po kilku miesiącach jego trwania. Pozwana nie potrafiła racjonalnie wytłumaczyć tej zwłoki. Podkreślić należy, że zarzut taki nie pojawił się w sprzeciwie a pozwana podnosiła tam głównie fakt nabycia spadku po matce z dobrodziejstwem inwentarza. W ocenie Sądu złożenie przez pozwaną w/w oświadczenia na tym etapie postępowania stanowiło wyłącznie element jej obrony i jest ściśle związane z treścią wyroku wydanego w sprawie I C 147/16 przeciwko E. K. (1).

Sąd oddalił wniosek pozwanej o przeprowadzenie dowodu akt komorniczych KM 1/15 i odpisu ksiąg wieczystych wskazanych w piśmie procesowym z 1.10.2016 r albowiem ustalenie wysokości zobowiązań M. K. i wysokości stanu czynnego spadku jaki pozostawiła nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Oddalono również wniosek o przeprowadzenie dowodu z protokołu zeznań złożonych przez powoda w sprawie I C 147/16 albowiem przeprowadzenie tego dowodu naruszałoby zasadę bezpośredniości i było niedopuszczalne.

Sąd zważył co następuje:

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd uznał żądanie powoda za całkowicie uzasadnione. Wyniki postępowania dowodowego wskazują, że pozwana P. K. (1) zobowiązana jest do zapłaty na rzecz powoda kwoty 190.000 zł z tytułu zobowiązań wynikających z umowy z dnia 23.01.2015 r.

W pierwszej kolejności wskazać należy, że na powyższą kwotę składają się dwa elementy: zobowiązanie wynikające z przejścia przez pozwaną długów swojej matki w kwocie 110.000 zł i zobowiązanie wynikające z zawarcia umowy pożyczki na kwotę 100.000 zł. Łączne zobowiązania pozwanej w kwocie 210.000 zł z powyższych tytułów zostały częściowo spłacone przez E. K. (1), który ponosi za nie z pozwaną odpowiedzialność solidarną do zapłaty pozostało 190.000 zł.

Okolicznością bezsporną jest fakt, że pozwana P. K. (1) jest spadkobierczynią swojej matki M. K., która wspólnie z E. K. (1) pożyczyła od powoda kwotę 110.000 zł. Pozwana pierwotnie ponosiła odpowiedzialność za w/w dług spadkowy jako spadkobierczyni M. K.. Jednak z chwilą podpisania umowy z dnia 23.01.2015 stała się dłużniczką osobistą powoda albowiem umowa ta spowodowała odnowienie zobowiązania w rozumieniu art. 506 § 1 kc.

Z treści tej umowy wynika, że pozwana „przejęła” dług M. K.. Biorąc pod uwagę fakt, że pozwana i tak ponosiła odpowiedzialność za ten dług jako spadkobierczyni zawarcie tej umowy miało wyłącznie na celu spełnienie tego samego świadczenia lecz z innej podstawy prawnej. W związku z tym dotychczasowe zobowiązanie pozwanej jako spadkobierczyni wygasło i zastąpiło ją nowe zobowiązanie wynikające z zawartej umowy. W ocenie Sądy taki był właśnie w tym zakresie cel umowy, świadczy o tym między innymi fakt, że pozwana P. K. (1) nie jest jedyną spadkobierczynią M. K., drugą spadkobierczynią jest jej siostra J. K. (1). W związku z tym zawarcie tej umowy z wierzycielem M. K. przenosiło odpowiedzialność za ten dług spadkowy wyłącznie na pozwaną zwalniając w konsekwencji od obowiązku zapłaty drugą spadkobierczynię.

Powyższe okoliczności wskazują na to, że w wyniku zawarcia w/w umowy pozwana stała się osobistą dłużniczką powoda. W związku z tym fakt przyjęcia przez nią spadku po matce z dobrodziejstwem inwentarza nie ma już znaczenia dla zakresu jej odpowiedzialności. Jednocześnie jednak z uwagi na to, że E. K. (1) zawarł umowę pożyczki z 30.05.2014 r wspólnie ze zmarłą żoną, pomimo odnowienia długu P. K. (1) w wyniku umowy z dnia 23.01.2015 pozwana ponosi nadal z tego tytułu odpowiedzialność solidarną z E. K. (1).

W ocenie Sądu wyniki postępowania dowodowego wskazują również na to, że doszło do zawarcia przez pozwaną i jej ojca E. K. (1) z powodem kolejnej umowy pożyczki, która dotyczyła kwoty 100.000 zł i została stwierdzona umową z dnia 23.01.2015. Wprawdzie pozwana i E. K. (1) zaprzeczali temu faktowi jednak jak to zostało wskazane przy omówieniu wiarygodności ich zeznań ich twierdzenia w tym zakresie były niewiarygodne. Trudno bowiem uznać, że pozwana nie zauważyła osobiście spisując treść umowy, że składa się ona z dwóch części – dotyczących długów po M. K. i nowej pożyczki a E. K. (1) podpisując umowę również na to nie zwrócił uwagi.

Powyższe okoliczności wskazują na to, że zobowiązania pozwanej wobec powoda wynosiły 210.000 zł i zostały częściowo spłacone przez E. K. (1), który ponosi za nie odpowiedzialność solidarną z pozwaną. Do zapłaty pozostała kwota 190.000 zł.

Upłynął również ustalony w umowie z 23.01.2015 r termin zapłaty. Termin ten został określony poprzez wskazanie zdarzenia, którego wystąpienie spowodowuje wymagalność zobowiązania. Zdarzeniem tym było dokonanie zapłaty przez Gminę S. należności z tytułu rozliczenia umowy o roboty budowlane jakie z w/w gminą zawarła M. K.. Pozwana zaprzeczyła wprawdzie aby zapłata taka miała miejsce jednak twierdzenie to w świetle zeznań E. K. (1) i pisma Gminy S. z 12.08.2016 jest niewiarygodne. Z powyższych bowiem dowodów wynika, że zapłata nastąpiła do dnia 24.06.2015 a więc roszczenie powoda wobec pozwanej jest wymagalne.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd na podstawie art. 720 § 1 kc w z art. 506 § 1 kc, art. 366 § 1 kc i art. 481 § 1 kc zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 190.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 29.10.2015 do dnia zapłaty z tym zastrzeżeniem, że zapłata jakiegokolwiek części wskazanej wyżej kwoty przez E. K. (1) zwalnia pozwaną od obowiązku zapłaty w tym zakresie.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 kpc i zasądzono od pozwanej na rzecz powoda z tego tytułu kwotę 16.717 zł, na którą składają się opłata od pozwu w kwocie 9500 zł oraz koszty ustanowienia i wynagrodzenia pełnomocnika powoda.

SSO Wojciech Rybarczyk